

Чернушенко О. В.,
ад'юнкт кафедри філософії права та юридичної
логіки НАВС

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК КОНТЕКСТ РЕФОРМУВАННЯ СУДОВОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ

Глобалізація є головною ознакою нашого часу: людство нестримно просувається до науково-технічної, ідейно-духовної єдності. Сучасна глобалізація, якщо її розуміти як процес інтеграції людства у складну взаємопов'язану, єдину планетарну систему, була підготовлена усією історією людства. Вона є якісно новим етапом інтернаціоналізації і покликана до життя сучасним рівнем розвитку матеріального і духовного виробництва і пронизує усі сфери життєдіяльності суспільств.

Для вітчизняної науки притаманне розуміння глобалізації як такого розвитку суспільства, в результаті якого відбувається переплавлення всього населення світу на гомогенну спільноту як у релігійному, мовному, економічному, так і правовому вимірах. Початок процеси глобалізації беруть у сфері економіки, науки і техніки, засобах комунікації, а тяжіють до єдиного раціонального господарювання і єдиного правового простору. «... глобальний характер має та суспільна форма, яка упорядковує спільне життя почасти схоже, почасти по-різному сформованих суспільств: самовизначена міжнародна правова спільнота» [1, с. 10].

Звертання до проблем судової влади у розрізі глобалізаційних питань пов'язане також і з проблемою збереження національного суверенітету. Владні втручання з боку міжнародних спільнот здатні знівелювати національну самобутність: «у глобальній системі, елементи якої стають все більш залежними одна від одної, здійснення владних повноважень шляхом прийняття рішень, здійснення тих чи інших дій... виконавчих органів влади на одному континенті, можуть мати істотні наслідки для народів...» [2, с. 32]. Це все здатне призвести до обмеження національного суверенітету, що тягне за собою зміну соціального статусу судової влади в державі, яка має підкорятися вимогам норм міжнародного та європейського права, а також враховувати діяльність і рішення Європейського міжнародного суду з прав людини. Міжнародні судові органи особливо із захисту прав людини набувають у сучасному світі значення ефективного засобу позасистемного контролю національної судової влади.

Для сучасної України принцип розподілу влад є виявом безальтернативного проекту глобалізації, який не враховує національну самобутність та правові традиції кожної конкретної держави. Саме тому, незважаючи на те, що у Конституції України зафіксоване і формально оформлене європейсько-ліберальне тлумачення судової влади та її місце в державі, а також на процес широкої легітимізації загальнодемократичних правових цінностей, існування судової влади саме в європейському вигляді в Україні залишається проблематичним. Сучасні дискусії про судову владу в Україні відображають істотний світоглядний розлом, який проходить по лінії протистояння між її системоцентричною і людиноцентристською концепцією розуміння. На жаль, правовому впливу Конституції, в основу якої покладено природно-правову доктрину, протистоїть легістський тип праворозуміння

радянського візря, який є виявом системо центричного підходу. Залишаючись на позиціях системоцентристських орієнтацій неможливо очікувати змін в усіх сферах суспільного життя.

Список використаних джерел

1. Гюффе Отфрід Розум і право. Складаві інтеркультурного правового дискурсу. – К. : Альтерпрес, 2003. – 264 с.
2. Верещагин В. Ю. Национальная государственность в условиях глобализации / Ю. В. Верещагин, О. И. Цуканова. – Ростов н/Д. : СКНЦВШ, 2006. – 184 с.

Шутович В. В.,

заступник декана юридичного факультету
ННІЗДН НАВС

ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВЧИХ ІНІЦІАТИВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СИСТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПРАВОВИХ ФІЛЬТРІВ

Процес створення Україною власної правової системи державного управління обумовлюється реальними потребами розвитку суспільства, а також спирається на історичні традиції українського державотворення. Разом з тим, оскільки Україна розташована на європейському континенті, а також беручи до уваги глобальний характер інтеграційних тенденцій правових систем країн Європи, становлення вітчизняної правової системи державного управління не може відбуватися ізольовано. Зважаючи на це, доцільним і надзвичайно важливим є вивчення відповідного досвіду провідних держав світу.

На наш погляд, регламент правової легалізації законодавчих ініціатив повинен бути доповнений розглядом і формуванням системи індивідуально-правових фільтрів. В залежності від змісту і організаційно-соціальних умов функціонування цих фільтрів вони можуть сприяти або ефективній реалізації правових принципів у соціальній практиці, або відмові від застосування правових принципів у соціальній практиці. Таким чином, функція цих фільтрів полягає в "очищенні" державно-управлінських рішень від негативних наслідків дії суб'єктивно нормативних факторів (корупція, домінування приватних чи вузько відомчих інтересів над національними інтересами, протистояння політичних сил та інші негативні моменти), які задаються культурним середовищем, існуючими професійними культурою і практикою. Ефективне функціонування цих фільтрів буде сприяти забезпеченню легітимності державної влади.

Ці "фільтри" працюють на всіх етапах зародження і реалізації політичної волі. На кожному окремому етапі правової легалізації нормативно-правових актів індивідуальні ціннісно-правові фільтри включені у мале коло взаємодії і узгодження формальних організаційно-правових аспектів регламенту із ціннісно-мотиваційними, професійними аспектами, з культурними традиціями, запитами часу та інтересами різних груп в рамках